

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

ZAMAWIAJĄCY: Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy
Dziekanowice 32
62-261 Lednogóra

NAZWA ZADANIA: „Konservacja wiatraka z Gryżyny i spichlerza z Majkowa-
muzealiów etnograficznych usytuowanych na terenie Małego
Skansenu”.

ADRES INWESTYCJI: MPP na Lednicy, "Mały Skansen" - Dziekanowice dz nr 8
62-261 Lednogóra

07.11.2016

Data

Kierownik
Działu Głównego Konserwatora

mgr inż. Maria Sleskiewicz

Opracował

I. PARAMETRY TECHNICZNE BUDYNKU

1. Wiatrak z Gryżyny:

- Lokalizacja: MPP na Lednicy, Mały Skansen, Dziekanowice, działka nr 8;
- Wymiary budynku w przyziemiu: 5,52m x 5,46 m;
- wysokość w kalenicy – ok. 12,20 m;
- kubatura – ok. 345 m³;
- Ilość kondygnacji – 3

2. Spichlerz z Majkowa:

- Lokalizacja: MPP na Lednicy, Mały Skansen, Dziekanowice, działka nr 8;
- Wymiary budynku w przyziemiu: ok. 8,75 m x 19,20 m;
- wysokość w kalenicy – ok. 6,90 m;
- kubatura – ok. 1390 m³;
- Ilość kondygnacji – 1+ poddasze nieużytkowe

II. INFORMACJE O OBIEKTACH, WRAZ Z OCENĄ STANU ZACHOWANIA

1. **Wiatrak typu "koźlak" z Gryżyny.** Jest obiektem o konstrukcji drewnianej ścian i dachu. Konstrukcja więźby dachowej- widoczne ślady występowania technicznych szkodników drewna (owady i grzyby), występujące na około 20% powierzchni drewna. Pokrycie połaci dachowych wykonane z gontu drewnianego, zniszczone całkowicie w wyniku czynników atmosferycznych i upływu czasu.

Deski okapowe- widoczne ślady zagrzybienia- elementy do wymiany.

Ściany odeskowane, zniszczone w wyniku destrukcyjnego rozkładu drewna oraz uszkodzeń mechanicznych.

Elementy konstrukcyjne dachu galeryjki w 40 % zagrzybione w wyniku nieuszczelnego dachu. Konstrukcja galeryjki (rampa) i schody - zniszczone mechanicznie i w wyniku destrukcyjnego rozkładu drewna.

Skrzydła wiatraka niekompletne, połamane.

Podłogi- widoczne ślady zagrzybienia i żerowania kołatka.

Elementy wyposażenia- widoczne ślady korozyjnego rozkładu drewna i żerowania kołatka, na koźle, siodle, belce - mącznicy. Ubytki w saniach, kole palecznym oraz ślady

żerowania kołatka w wale skrzydłowym, kole palecznym, kołowrocie windy, hamulcu, kołowrocie hamulca. Drzwi do wiatraka uszkodzone mechanicznie. Pozostałe elementy wyposażenia - widoczne ślady występowania technicznych szkodników drewna. Elementy metalowe - widoczne ślady korozji.

2. **Spichlerz z Majkowa**- wykonawca nieznan, XVIII w, nr inw. MPPEN/2, data przeniesienia do Muzeum -1970 rok. Jest budynkiem wolnostojącym, jednokondygnacyjnym z poddaszem nieużytkowym, niepodpiwniczonym.

Budynek drewniany o konstrukcji sumikowo-łątkowej, dach o konstrukcji drewnianej dwuspadowy kryty gontem drewnianym.

Podwaliny zniszczone w wyniku korozji biologicznej drewna- 100 % do wymiany, konieczność miejscowej naprawy kamiennego fundamentu oraz wykonania nowej izolacji fundamentu z papy, deski okapowe przyziemia zniszczone w wyniku działań atmosferycznych.

Ściany zewnętrzne wykonane z bali drewnianych ułożonych wzdłużnie, szczeliny wypełnione sznurem konopnym. Z uwagi na zniszczone podwaliny nastąpiło przesunięcie elementów ścian, w wyniku destrukcyjnego rozkładu drewna -około 40% drewna ścian należy wymienić. Ściany wymagają ponownego uszczelnienia - w 90% z uwagi na ubytki. Słupy częściowo zniszczone w partiach przyziemia, konieczność wymiany i wykonania uzupełnień (flekowanie) w 20%. Widoczne ślady zagrzybienia 20% powierzchni ścian przyziemia.

Stolarka drzwiowa i okienna- ubytki i zniszczenie w wyniku użytkowania, widoczne ślady żerowania kołatka, wymaga naprawy i konserwacji środkami owadobójczymi. Belki stropowe zagrzybione (powierzchnia ponad 5 m²) -około 15% powierzchni belek. Schody - niektóre stopnice, słupki i poręcze zużyte w wyniku użytkowania.

Podłoga - widoczne ślady żerowania kołatka i zagrzybienia w narożnikach i w częściach przyściennych, uginanie między legarami.

Elementy więźby dachowej - widoczne ślady technicznych szkodników drewna (owady i grzyby) ok.10% powierzchni drewna.

Gontowe pokrycie dachowe i deski okapowe zniszczone w wyniku czynników atmosferycznych. Odeskowanie ścian fasjaty zniszczone, elementy barokowej wiatrownicy fasjaty częściowo zniszczone wymagają konserwacji.

III. ZAKRES PRAC KONSERWATORSKICH.

a) Wiatrak z Gryżyny:

1. Zdjęcie starego pokrycia gontowego (dach obiektu i daszki nad galerią i nad windą)
2. Konserwacja i uzupełnienie więźby dachowej
3. Założenie nowego pokrycia gontowego na podsufitce od środka heblowanej
4. Zdjęcie ze ścian bocznych starego oszalowania z tarcicy
5. Nabicie na ścianach bocznych nowego oszalowania z tarcicy układanej pionowo na szeroką zakładkę ściana nawietrzna (ze skrzydłami) dodatkowo obita gontem
6. Rekonstrukcja skrzydeł
7. Rekonstrukcja dyszla obrotowego (naturalny, okrągły) z podparciem w formie kozła
8. Rekonstrukcja schodów na galerię
9. Konserwacja galerii
10. Rekonstrukcja tzw. Róży wiatrów (8 kołków dębowych wbitych po okręgu w grunt wokół wiatraka) do mocowania kołowrotu
11. Konserwacja konstrukcji kozła (podwaliny, krzyżaki, sztember)
12. Konserwacja impregnatem siodła
13. Konserwacja układu napędu (wał skrzydłowy, koło paleczne, kołowrót windy, hamulec, kołowrót hamulca)
14. Konserwacja układu transmisji (cewia, metalowe sochy, ślimacznice)
15. Konserwacja układu roboczego (składy kamieni młyńskich, Łubia, zasypywacze, rękawy mączne)
16. Rekonstrukcja na ścianie zawietrznej (galeryjnej) półek na kamienie stanowiące przeciw wagę dla ściany nawietrznej
17. Konserwacja podłogi
18. Konserwacja drzwi wejściowych na parterze i piętrze
19. Dorobienie okuć kowalskich do drzwi i okien
20. Konserwacja elementów metalowych
21. Konserwacja drewna środkami grzybo i owadobójczymi
22. Konserwacja zew. obiektu środkami do impregnacji drewna
23. Założenie nowej instalacji odgromowej

24. Uzupelnienie i nawinięcie lin konopnych na kołowroty (windy i hamulca)

b) Spichlerz z Majkowa:

1. Wymiana podwaliny na dębową
2. Miejscowa naprawa kamiennego fundamentu oraz wykonanie nowej izolacji fundamentu z papy
3. Konserwacja ścian
4. Uszczelnienie szczelin między belkami
5. Wymiana podłogi
6. Konserwacja legarów
7. Zdjęcie poszycia gontowego
8. Konserwacja więźby dachowej
9. Ułożenie nowego gontu szczypanego na podsufitce
10. Konserwacja stropu
11. Konserwacja barokowej wiatrownicy na facjacie
12. Konserwacja drzwi i okuć
13. Konserwacja schodów
14. Konserwacja środkami grzybo i owadobójczymi
15. Założenie instalacji odgromowej i elektrycznej
16. Konserwacja zew. obiektu środkami do impregnacji drewna

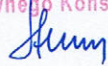
IV. OPIS WYMAGAŃ ZAMAWIAJACEGO W STOSUNKU DO PRAC REMONTOWO-KONSERWATORSKICH.

Prace remontowe należy wykonać zgodnie z dołączonymi do SIWZ opracowaniami kosztorysowymi, zasadami sztuki budowlanej oraz obowiązującymi przepisami i normami, z uwzględnieniem wymogów konserwatorskich.

Należy zastosować następujące materiały:

- wymieniana podwalina w spichlerzu- z drewna dębowego, kl. D30;
- gont szczypany modrzewiowy, impregnowany. Krycie podwójne, należy stosować gwoździe ocynkowane lub miedziowane;

- w przypadku flekowania elementów, należy stosować zasadę stosowania drewna tego samego gatunku co elementu naprawianego, w przypadku możliwości wykorzystywać nie objęty korozją biologiczną materiał z demontażu innych elementów „pierwotnych”;
- w przypadku wymiany elementów na nowe stosować drewno klasy min. C27;
- rodzaj stosowanych do impregnacji drewna środków chemicznych, każdorazowo należy uzgodnić z Zamawiającym;
- zakres prac konserwatorskich elementów napędu i wyposażenia wiatraka każdorazowo należy uzgodnić z Zamawiającym;
- z elementów stalowych należy usunąć ślady korozji przez szrotkowanie. Oczyszczony metal zakonserwować preparatem Polrust lub równoważnym.

Opracował:
Kierownik
Działu Głównego Konserwatora

mgr inż. Maria Stęskiewicz